

Årsrapport for pankreassykdom (PD) 2024

I løpet av 2024 ble det totalt meldt inn 48 nye PD-tilfeller, noe som er det laveste antall registrerte tilfeller på ett år siden 2005. Blant tilfellene, ble 33 genotypet til SAV3 og 15 genotypet til SAV2. Siden 2020 har det vært en tydelig nedadgående trend i antall PD-tilfeller.

Bakgrunn

PD-tilfellene (for definisjon, se faktaboks) baserer seg på tilfeller som Mattilsynet har delt med Veterinærinstituttet, basert på analyser utført ved private laboratorier eller ved Veterinærinstituttet. Mistanker kan meldes inn på bakgrunn av påvisning av SAV, kliniske tegn på sykdom eller epidemiologiske vurdering (for eksempel flytting av fisk med påvist SAV eller samdrift med SAV-positiv lokalitet). I henhold til PD-forskriften (FOR-2021-03-24-1095), inngår produksjonsområdene 2-6 i PD-sonen, mens produksjonsområdene 1 og 7-13 inngår i overvåkingssoner.

Status 2024

I 2024 var det totalt 48 nye PD-tilfeller, som er det laveste antallet tilfeller siden 2005. Alle SAV-tilfellene i 2024 befant seg innenfor den endemiske sonen, i PO3 til PO6 (se tabell 1 og figur 1-3). Førtitre av tilfellene ble bekreftet basert på funn av histologiske forandringer forenelig med PD og påvisning av SAV i samme individ.

Antallet tilfeller har holdt seg på et stabilt nivå siden 2023 for SAV3 (33 tilfeller), mens den nedadgående trenden fortsetter inn i 2024 for SAV2 (fra 25 i 2023 til 15 tilfeller i 2024, figur 4). PO2 har ikke hatt PD-tilfeller de to siste årene og PO5 holder seg stabilt lavt. PO4 og PO6 viste en nedadgående trend, mens PO3 hadde et økende antall tilfeller siden 2022 (fra 11 til 20 tilfeller, se figur 5). SAV2-tilfellene befant seg i PO5 og PO6, samtlige på lokaliteter med laks. SAV3-tilfellene befant seg i PO3 og PO4. Sju av SAV3-tilfellene har vært på lokaliteter med regnbueørret (seks av lokalitetene hadde kun regnbueørret og én lokalitet hadde både laks og regnbueørret), resterende har vært på lokaliteter med laks. Det er ikke meldt inn flere mistanker om PD i PO8 siden tilfellene i 2023.

Nye PD-tilfeller, definisjon: Nye PD-tilfeller omfatter lokaliteter som etter PD-forskriftens kriterier (FOR-2017-08-29-1318) har fått mistanke om PD i 2024/gjeldende år. De fleste mottar i tillegg en bekreftet diagnose, men dette er ikke en forutsetning for å regnes som et tilfelle. Terminologien «tilfeller» (og ikke lokaliteter) benyttes for å inkludere de tilfellene hvor én lokalitet har flere utsett med PD-mistanke i løpet av ett år eller påvisning av flere genotyper (telles da som flere tilfeller. Historiske tall kan avvike noe fra dette, og der hvor dette er tilfelle, er det markert i figurteksten). Lokaliteter med PD-mistanke, hvor det i henhold til PD-forskriften gjøres påfølgende prøvetakinger (fire måneder) hvor det ikke påvises PD, regnes også med i oversikten.

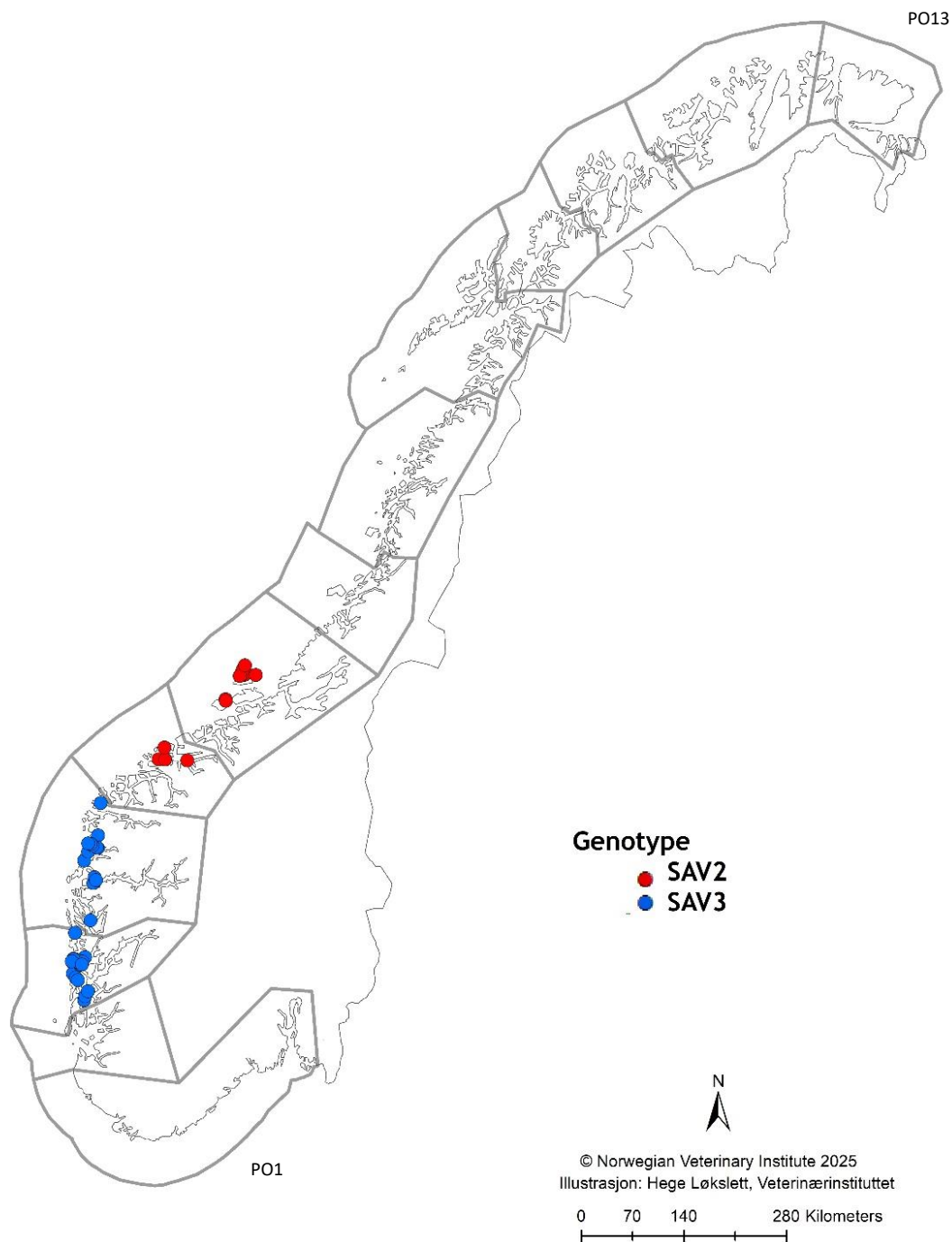
Lokaliteter med mistanker og stadfestet diagnose fra 2023, hvor det fortsatt står fisk i sjøen, regnes ikke med i oversiktene over antall PD-tilfeller i 2024. Det samme gjelder mistanker fra 2023, som fikk bekreftet PD-diagnosen i 2024, som er med i fjorårets oversikt. Det reelle antallet infiserte lokaliteter i sjø i PD-sonen er derfor høyere og antallet kan derfor avvike fra interaktive kart (eks Barentswatch).

Tabell 1 Antall PD-tilfeller i 2024 fordelt på produksjonsområde: I tabellen under ser man en oversikt over antall PD-tilfeller i og utenfor PD-sonen. I PD-sonen var det totalt 48 PD-tilfeller, hvor 43 tilfeller fikk bekreftet PD-diagnose basert på funn av histologiske forandringer forenelig med PD og påvisning av SAV i samme individ. I PD-forskriften er det krav om genotyping av alle funn av SAV, og antallet tilfeller genotypet til enten SAV2 eller SAV3 er angitt.

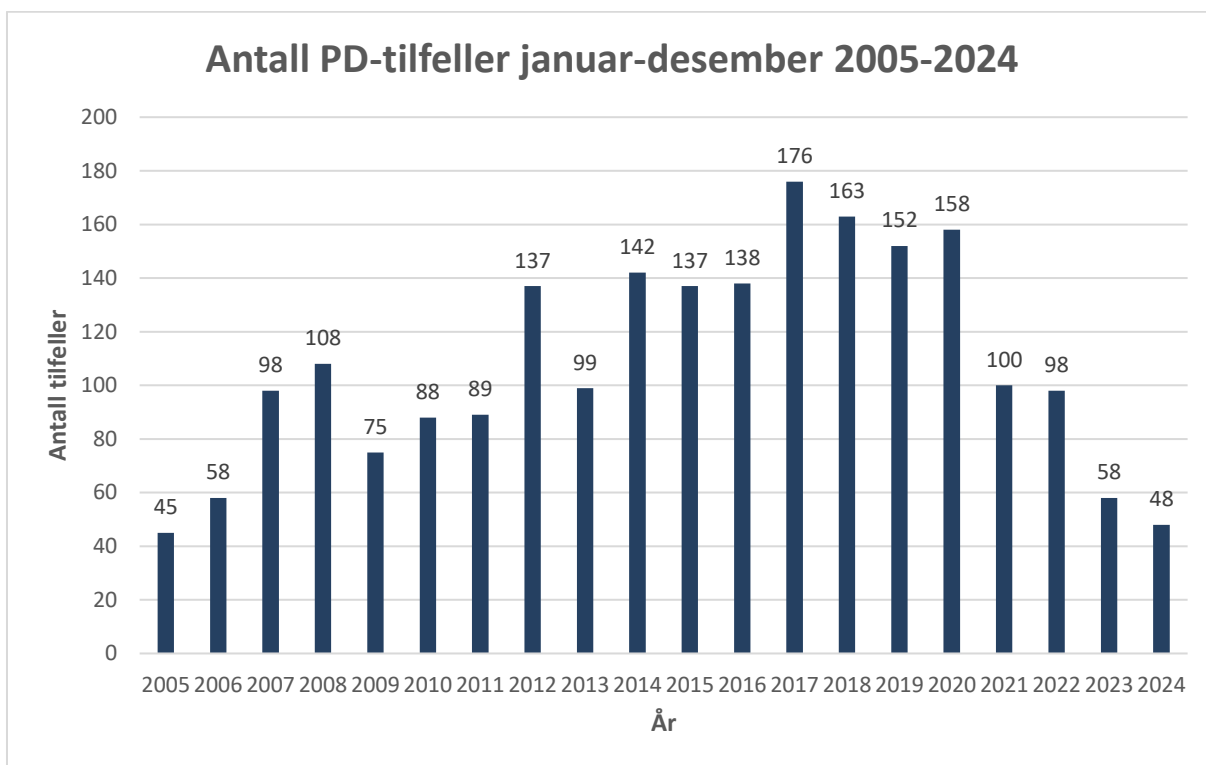
Produksjonsområde	Nye PD-tilfeller 2024*	Genotype	
		SAV2	SAV3
1	0	0	0
2	0	0	0
3	20(19)	0	20
4	13(10)	0	13
5	4(4)	4	0
6	11(10)	11	0
7	0	0	0
8	0	0	0
9	0	0	0
10	0	0	0
11	0	0	0
12	0	0	0
13	0	0	0
Totalt	48(43)	15	33

*Antall bekreftede tilfeller i parentes.

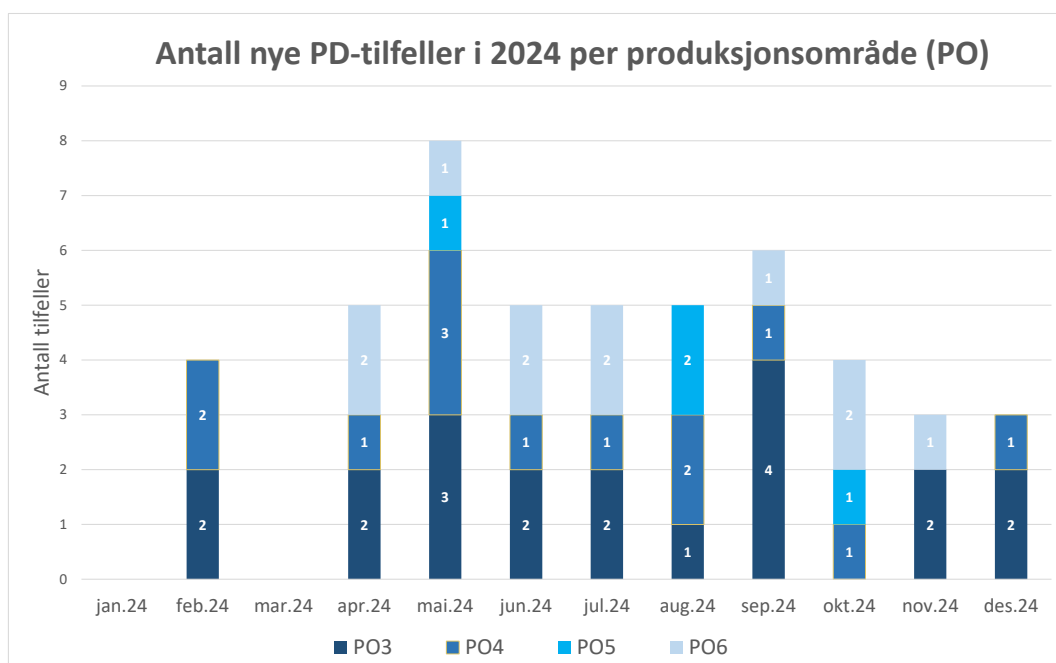
Nye PD-tilfeller i 2024

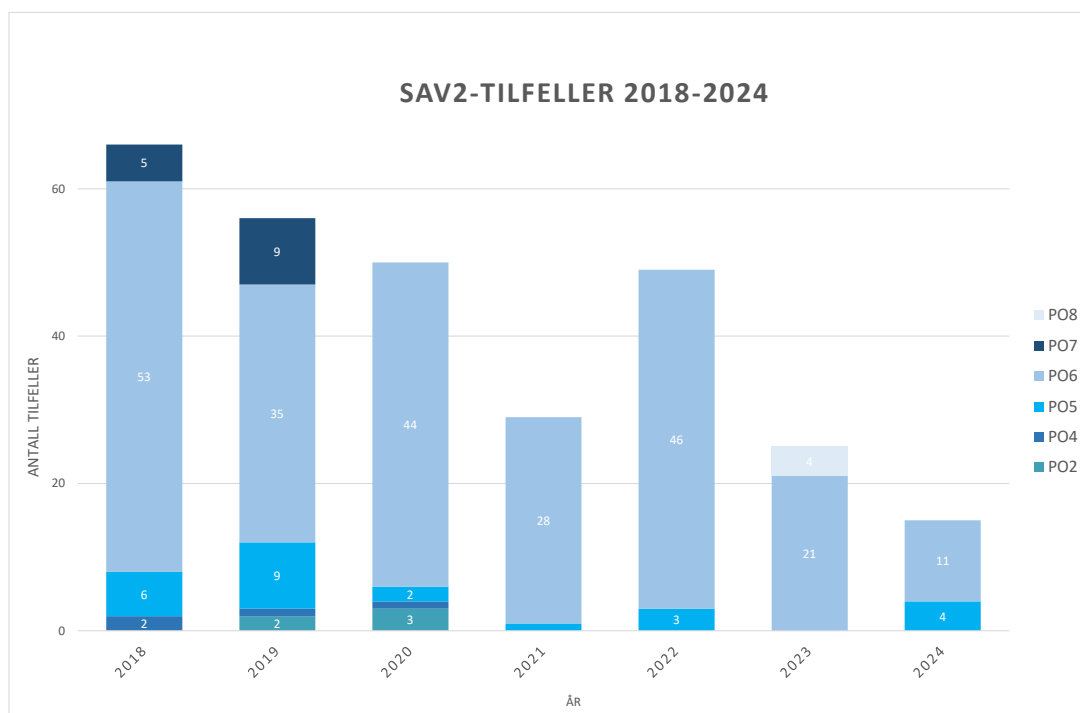
Figur 1 Nye PD-tilfeller i Norge i 2024. Kartet gir en oversikt over SAV2 (rød)- og SAV3 (blå)-tilfeller i Norge per utgangen av desember 2024. Det var 33 SAV3-tilfeller (PO3 og PO4) og 15 SAV2-tilfeller (PO5 og PO6) i løpet av året.

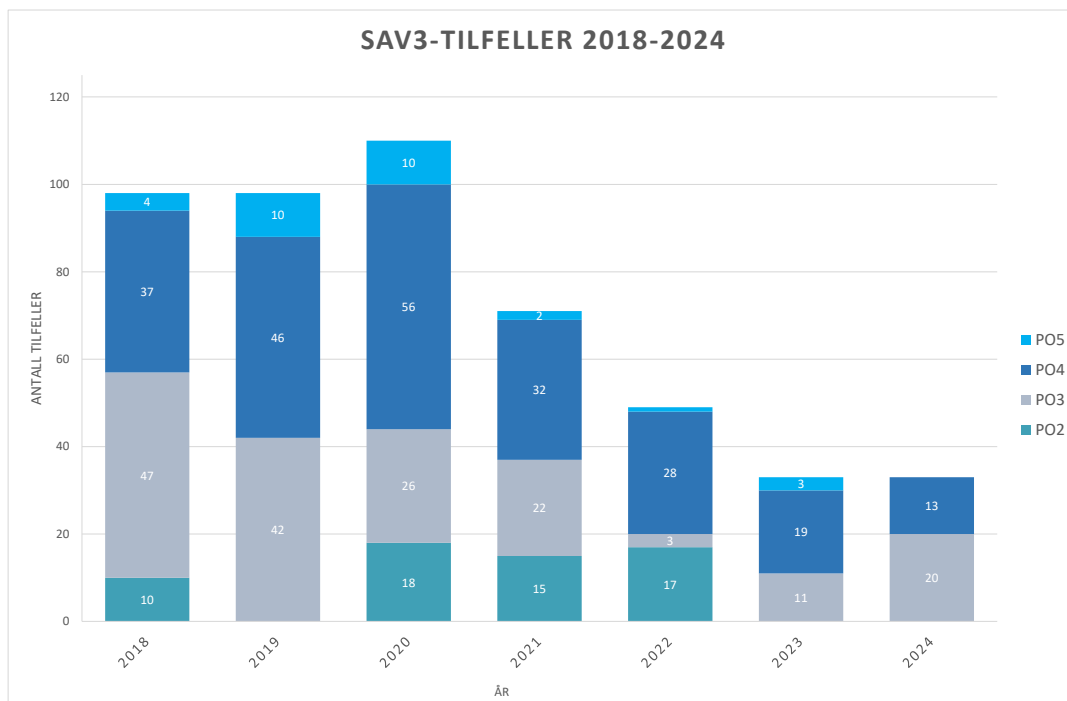
Figur 2 Antall PD-tilfeller i perioden januar til desember fra 2005 til 2024. Det observeres en tydelig nedadgående trend i antall PD-tilfeller de to siste årene. Som man ser av figuren, må man tilbake til 2005 for å finne et lavere tall enn for 2024. Merk: for årene 2014 samt 2018-2020 ble både SAV2 og SAV3 påvist i samme anlegg for enkelte lokaliteter. For disse årene er antall lokaliteter oppgitt og ikke antall påvisninger for å samsvare med historiske tall rapportert i Fiskehelsesrapporten for disse årene. For totalt antall SAV2 og SAV3 påvisninger disse årene, se figur 3 og 4.

Figur 3 Antall nye PD-tilfeller i 2024 per produksjonsområde (basert på mistankedato). Det forekom PD-tilfeller (PO3-PO6) i alle måneder av året, med unntak av januar og mars. Det var flest tilfeller i mai.

Figur 4 Antall SAV2-tilfeller fra 2018 til 2024. Med unntak av 2022, har det vært et nedadgående antall SAV2-tilfeller. I 2024 var det totalt 15 SAV2-tilfeller, fordelt mellom PO5 (4 tilfeller) og PO6 (11 tilfeller).

Figur 5 Antall SAV3-tilfeller fra 2018 til 2024. Det har vært en nedadgående trend i antall SAV3-tilfeller siden 2020, men i 2024 har antall tilfeller holdt seg på samme nivå som i 2023 (33 tilfeller)